Przypadki szczególnie uzasadnione przy odwołaniu nauczyciela ze stanowiska kierującego

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: piątek, 20, lipiec 2018 11:14
Marcin Maksymiuk
Odsłony: 2399

Stwierdzić należy przede wszystkim, że zgodnie z przepisem art. 38 ust. 1 pkt 1, organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole ma dwojaką możliwość odwołania bez wypowiedzenia nauczyciela ze stanowiska, a mianowicie:

1. odwołuje nauczyciela w razie ustalenia negatywnej oceny pracy lub negatywnej oceny wykonania zadań wymienionych w art. 34a ust. 2 w trybie określonym przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli;
2. odwołuje nauczyciela w razie złożenia przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny wniosku, o którym mowa w art. 34 ust. 2a.

Zadania wymienione w art. 34a ust. 2 ustawy, których wykonanie podlega ocenie organu prowadzącego szkołę obejmują w szczególności:

1. prawidłowość dysponowania przyznanymi przez szkołę środkami pochodzącymi z innych źródeł, a także gospodarowania mieniem;
2. przestrzeganie obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów;
3. przestrzeganie przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki.

Natomiast przepis art. 34 ust. 2a ustawy obliguje wręcz organ prowadzący szkołę do odwołania dyrektora szkoły, z końcem albo w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia, gdy z wnioskiem o odwołanie wystąpi organ sprawujący nadzór pedagogiczny zarzucając dyrektorowi brak efektów kształcenia lub wychowania.

Z analizy przepisu art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy wynika konstatacja, że przepisy te mogą stanowić podstawę prawną do odwołania dyrektora szkoły z zajmowanego stanowiska, w ciągu roku szkolnego bez wypowiedzenia, zarówno w razie negatywnej oceny jego pracy, jak i w przypadku naruszenia w działalności szkoły przepisów w zakresie spraw finansowych, administracyjnych i organizacyjnych, a także gdy w działalności szkoły brak dostatecznych efektów kształcenia lub wychowania (art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. b i c w zw. z art. 34 ust. 2a oraz art. 34 a ust. 2 ustawy).

Podstawy do odwołania dyrektora szkoły określone dyspozycjami ww. przepisów ustawy obejmują praktycznie pełny zakres działania nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły. Z powyższej konstatacji wynika również dyrektywa interpretacyjna, gdy chodzi o wykładnię przepisu art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Jeżeli bowiem w przepisie art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy przewidziana jest możliwość odwołania nauczyciela ze stanowiska kierującego "w przypadkach szczególnie uzasadnionych", to można użyć stwierdzenia, że podstawy odwołania dyrektora określone w pkt 1 ust. 1 art. 38 ustawodawca uznaje za przypadki zwyczajne, typowe – bazujące na negatywnej ocenie pracy czy wykonania bieżących zadań nauczyciela – dyrektora szkoły. Problemem jest określenie kryterium, czym wyróżniają się " przypadki szczególnie uzasadnione".

Pojęcie "przypadki szczególnie uzasadnione" jest pojęciem ogólnym, niedookreślonym, swoistą klauzulą generalną, które winno być interpretowane wąsko. W orzecznictwie od dawna przyjmuje się, że przepis ten stanowi wyjątek od zasady stabilności stosunku zatrudnienia, a zatem jego wykładnia rozszerzająca jest niedopuszczalna

Phoca PDF

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: piątek, 20, lipiec 2018 11:14
Marcin Maksymiuk
Odsłony: 2399

Z bogatego orzecznictwa Sądów administracyjnych wskazać można na próby interpretacji klauzuli "przypadków szczególnie uzasadnionych" zarówno w ujęciu negatywnym, jak i próby pozytywnego zdefiniowania takich przypadków.

I tak jako przykłady pierwszego ujęcia wskazać można konstatację NSA, że zaniedbania w zakresie rachunkowości, nie mogą stanowić "przypadku szczególnie uzasadnionego" w rozumieniu art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy. Takiego przypadku nie mogą stanowić także uchybienia w zakresie organizacji pracy szkoły (wyrok z 23 września 2005 r., I OSK 91/05, Lex nr 192086). Podobnie wypowiedział się WSA w Bydgoszczy formułując tezę: "Negatywna ocena wykonywanych przez dyrektora szkoły zadań w zakresie działalności finansowej i administracyjnej, zarzut niewywiązania się przez dyrektora z wcześniejszych ustaleń organizacji pracy i porozumień z organem prowadzącym dotyczących ilości zatrudnionych nauczycieli i pracowników obsługi, podziału godzin lekcyjnych, ilości godzin nauczania indywidualnego itp. oraz konieczność ponoszenia w związku z tym dodatkowych nieprzewidzianych przez organ prowadzący wydatków, a także istniejący bezsprzecznie konflikt pomiędzy dyrektorem szkoły a organem prowadzącym, nie pozwalają na zakwalifikowanie tego typu działań do szczególnie uzasadnionych w przypadkach, które stanowią przesłankę warunkującą zastosowanie trybu natychmiastowego odwołania z art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy" (wyrok z 17 sierpnia 2010 r., II SA/Bd 502/10, Lex nr 737735).

Wskazując na próby pozytywnego określenia "przypadków szczególnie uzasadnionych" powołać można następujące tezy orzeczeń. W wyroku NSA z 9 maja 2001 r. Sąd stwierdził, że pojęcie to obejmuje tylko takie sytuacje, w których nie jest możliwe dalsze pełnienie przez nauczyciela funkcji kierowniczej i zachodzi konieczność natychmiastowego przerwania jego czynności z uwagi na zagrożenie dla interesu publicznego (I SA 3293/00 – Prawo pracy 2001, nr 9, poz. 41). Podobne kryteria określił NSA w wyroku z 18 kwietnia 2008 r. przyjmując, że pojęcie "szczególnie uzasadnionych przypadków" winno być rozumiane wąsko i oznaczać takie sytuacje, w których nie jest możliwe spełnienie przez nauczyciela funkcji kierowniczej, a konieczność natychmiastowego przerwania jego czynności zachodzi ze względu na zagrożenie interesu publicznego. Naruszenie prawa przez dyrektora musi być na tyle istotne, że nie pozwala na dalsze wykonywanie obowiązków przez daną osobę, a stwierdzone uchybienia w pracy dyrektora mogą prowadzić do destabilizacji funkcjonowania szkoły (I OSK 86/08, Lex nr 470925). W kolejnym orzeczeniu WSA w Warszawie zajął stanowisko, że odwołanie dyrektora w trybie art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy, może nastąpić w przypadku wystąpienia konkretnych poważnych przyczyn niezależnych od dyrektora szkoły albo z przyczyn przez niego zawinionych – gdy dyrektor w sposób istotny naruszył swe obowiązki pracownicze (art. 52 § 2 K.p.) i gdy konieczne jest natychmiastowe zaprzestanie wykonywania przez niego funkcji, bowiem dalsze zajmowanie stanowiska godziłoby w interes szkoły, a stwierdzone uchybienia są tego rodzaju, że powodują destabilizację w funkcjonowaniu szkoły w zakresie realizowanych przez placówkę funkcji: dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej (I SA/Wa 1854/09, Lex nr 619808). Podobnie wypowiedział się NSA w wyroku z 29 lipca 2010 r. stwierdzając, że szczególnie uzasadnione przypadku muszą mieć taką postać, iż uniemożliwiają nauczycielowi dalsze sprawowanie funkcji (IOSK 525/10, LEX nr 595413).

Wyrok WSA w Białymstoku II SA/Bk 611/17

Źródło: CBOSA

Phoca PDF